Ulkoministeriö Neuvostoraportti EU/273/2025-UM-14

Salo Katariina 8.7.2025

EU:n ja Kanadan huippukokous 23.6.2025

Kokous

Euroopan unionin ja Kanadan 20. huippukokous 23.6.2025, Bryssel, Belgia

Euroopan unionin ja Kanadan välinen 20. huippukokous pidettiin Brysselissä Belgiassa 23.6.2025. Kokousta isännöivät Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja António Costa sekä Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Kokouksessa Kanadaa edusti pääministeri Mark Carney.

EU:n ja Kanadan yhteisessä julkilausumassa painotettiin osapuolten vahvaa sitoutumista demokraattisiin arvoihin ja sääntöpohjaiseen monenkeskiseen järjestelmään sekä yhteistyön ja kauppasuhteen vahvistamiseen strategisen kumppanuuden (SPA) ja vapaakauppasopimuksen (CETA) kehikossa. Lisäksi korostettiin sitoutumista mm. Ukrainan tukemiseen sekä arktisen alueen kestävään kehitykseen ja turvallisuuteen.

Huippukokouksen tärkeimpänä konkreettisena lopputulemana on EU:n ja Kanadan turvallisuus- ja puolustuskumppanuus (SDP). Turvallisuus ja puolustuskumppanuus tarjoaa korkean tason poliittisen kehyksen EU:n ja Kanadan välisen vuoropuhelun ja operatiivisen yhteistyön tiivistämiseksi rauhan, turvallisuuden ja puolustuksen tukemiseksi esimerkiksi meriturvallisuudessa, kyberkysymyksissä ja hybridiuhkissa. Turvallisuus- ja puolustuskumppanuutta aiotaan hyödyntää myös yhteistyön kehittämisessä puolustusteollisuudessa.

EU ja Kanada sopivat myös aloittavansa digitaalista kauppaa koskevan sopimuksen (Digital Trade Agreement) valmistelut, joka täydentäisi EU:n ja Kanadan vapaakauppasopimusta (CETA).

Euroopan unionin ja Kanadan välinen huippukokous pidettiin Brysselissä Belgiassa 23.6.2025. Kokousta isännöivät Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja António Costa sekä Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Kokouksessa Kanadaa edusti pääministeri Mark Carney. Kyseessä oli 20. EU:n ja Kanadan välinen huippukokous. Edellinen huippukokous pidettiin 23.-24.11.2023 St John'sissa Newfoundlandissa Kanadassa. EU:n ja Kanadan huippukokousten mandaatti tulee EU:n ja Kanadan välisestä strategisen kumppanuuden sopimuksesta. Huippukokouksessa hyväksyttiin yhteinen julkilausuma sekä allekirjoitettiin EU:n ja Kanadan välinen turvallisuus- ja puolustusyhteistyösopimus.

Huippukokous tarjosi mahdollisuuden vahvistaa EU:n ja Kanadan strategista kumppanuutta sekä syventää yhteistyötä nopeasti muuttuvassa geopoliittisessa ja taloudellisessa tilanteessa. Kokousta voidaan pitää onnistuneena, se käytiin hyvin positiivisessa hengessä ja kokous välitti selvän viestin EU:n ja Kanadan kumppanuuden vahvuudesta. Suomen tavoitteena on EU:n ja Kanadan yhteistyösuhteen tiivistyminen ja tätä edistettiin onnistuneesti huippukokouksessa. Kanada on EU:lle ja Suomelle strategisesti tärkeä samanmielinen kumppani ja liittolainen, jolla on merkittävä rooli osana transatlanttisia suhteita.

EU ja Kanada vahvistivat sitoutumisensa monenvälisyyteen ja sääntöperustaiseen kansainväliseen järjestykseen sekä yhteistyöhön kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi luotettavina ja vastuullisina kumppaneina.

EU:n ja Kanadan johtajat toistivat osapuolten sitoutumisen kestävään, reiluun ja avoimeen kauppaan, joka perustuu kansainvälisesti sovittuihin sääntöihin. Lisäksi korostettiin taloudellisen turvallisuuden, globaalin taloudellisen vakauden ja toimitusketjujen luotettavuuden tärkeyttä. Vuonna 2017 solmitun vapaakauppasopimuksen CETA:n (Comprehensive Economic and Trade Agreement) myötä EU:n tavara- ja palvelukauppa Kanadan kanssa on kasvanut 71%. Huippukokouksessa osapuolet sitoutuivat kehittämään edelleen EU:n ja Kanadan välistä kauppa- ja investointisuhdetta sekä edistämään CETA-sopimuksen täysimääräistä ratifiointia ja täytäntöönpanoa, mikä vastaa hyvin Suomen tavoitteisiin. Huippukokouksessa lanseerattiin myös uusi teollisuuspolitiikkaa koskeva vuoropuhelu vahvistamaan CETA:n elinkeinoelämän ulottuvuutta. Osapuolet ilmaisivat myös sitoutumisensa yhteistyön jatkamiseen digitaali- ja teknologiapolitiikan alalla sekä kahdenvälisen digitaalisen kaupan vahvistamiseen. EU ja Kanada sopivat aloittavansa digitaalista kauppaa koskevan sopimuksen (Digital Trade Agreement) valmistelut, joka täydentäisi CETA-sopimusta ja pyrkisi tiivistämään yhteistyötä erityisesti tekoälyn ja suurteholaskennan alalla.

Kriittisiä mineraaleja koskien, vuonna 2021 käynnistetyn EU:n ja Kanadan raaka-aineita koskevan strategisen kumppanuuden pohjalta tutkitaan mahdollisuuksia helpottaa investointien ja osaamisen kaksisuuntaista virtausta raaka-ainealalla. Lisäksi osapuolet suhtautuivat myönteisesti Kanadan uuteen strategiseen nikkelihankkeeseen, joka on osa EU:n kriittisten raaka-aineiden asetusta, ja ilmoittivat aloittavansa työn yhteisten investointimahdollisuuksien tunnistamiseksi.

Uusi kunnianhimoinen EU:n ja Kanadan turvallisuus- ja puolustuskumppanuus (Security and Defence Partnership, SDP) vahvistaa strategista kumppanuutta sekä vastaa muuttuneeseen kansainväliseen turvallisuustilanteeseen. Kumppanuussopimuksen allekirjoittivat huippukokouksessa EU:n korkea edustaja Kaja Kallas, Kanadan ulkoministeri Anita Anand ja Kanadan puolustusministeri David J. McGuinty. Turvallisuus- ja puolustuskumppanuus on jatkumoa EU:n ja Kanadan pitkäaikaiselle yhteistyölle ja sitoutumiselle rauhaan ja turvallisuuteen. Kumppanuus muodostaa korkean tason poliittisen kehyksen kahdenvälisen vuoropuhelun ja operatiivisen yhteistyön syventämiselle useilla turvallisuuden ja puolustuksen osa-alueilla, nopeasti kehittyvästä kyberturvallisuudesta, uusista teknologioista ja hybridiuhkista merialueisiin ja avaruuteen asti, mukaan lukien puolustusaloitteet, sotilaallinen liikkuvuus ja yhteentoimivuus, yhteiskunnan kriisinkestävyys ja taloudellinen turvallisuus. Turvallisuus- ja puolustuskumppanuutta aiotaan hyödyntää myös yhteistyön kasvattamisessa puolustuskyvykkyyksien ja puolustusteollisuuden alalla.

EU:n ja Kanadan välisen yhteistyön ja kauppasuhteiden lisäksi kokouksessa käsiteltiin tärkeitä ajankohtaisia aiheita kuten Venäjän hyökkäyssotaa, Lähi-idän tilannetta, Aasiaa sekä arktisen alueen turvallisuutta.

Kokouksessa edelleen vahvistettiin EU:n ja Kanadan horjumaton sitoutuminen Ukrainan tukemiseen poliittisesti, taloudellisesti, humanitaarisesti, sotilaallisesti ja diplomaattisesti sekä painostuksen lisäämiseen Venäjää kohtaan. EU ja Kanada vahvistivat myös tukensa Moldovalle ja sen resilienssin vahvistamiselle, erityisesti Venäjältä tulevia hybridiuhkia vastaan.

EU ja Kanada vetosivat jälleen välittömään ja pysyvän tulitauon saamiseksi Gazaan, kaikkien panttivankien vapauttamisen sekä esteettömän ja laajamittaisen humanitaarisen avun jatkamisen puolesta Gazassa. Israelin iskuihin Iraniin ja Iranin vastaukseen liittyen kehotettiin kaikkia osapuolia pidättyväisyyteen ja kansainvälisen oikeuden noudattamiseen sekä diplomaattiseen ratkaisuun Iranin ydinohjelman osalta.

EU ja Kanada korostivat myös, että arktinen alue on tiiviin yhteistyön kohde rauhan, turvallisuuden, vakauden ja kestävän kehityksen edistämiseksi, täysin alkuperäiskansojen oikeuksia kunnioittaen.

Suomen edustajat
-

Asiakirjat
Julkilausuma, turvallisuus- ja puolustusyhteistyösopimus (englanniksi)

Liitteet Julkilausuma, turvallisuus- ja puolustusyhteistyökumppanuus (englanniksi)

Viite EUN 61/2025 vp